

Threads Crossing the Warp

MODULUL 8

Țesutul în obiceiuri și tradiții

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Partners

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

PATRIMONIUL CULTURAL — DEFINIȚII

- „**Patrimoniu**”: o proprietate, moștenită, transmisă de la o generație la alta
- „**Patrimoniul Cultural**”: nu se referă la bani sau proprietăți, ci la cultură, valori și tradiții. Acesta implică:
 - ✓ O legătură comună
 - ✓ Apartenența la o comunitate
 - ✓ Și reprezintă istoria și identitatea noastră, legătura noastră cu trecutul, prezentul și viitorul.
- În era globalizării, **patrimoniul cultural**:
 - ✓ Ne ajută să ne amintim diversitatea noastră culturală
 - ✓ Înțelegerea acestuia dezvoltă respectul reciproc între diferitele culturi.

CE ESTE PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL?

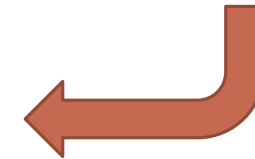
- La început, patrimoniul cultural se referea la artefacte (picturi, desene, imprimate, mozaicuri, sculpturi), monumente istorice, clădiri și sit-uri arheologice.
- Însă, cu timpul, a început să cuprindă toate dovezile creativității și expresivității umane: fotografii, documente, cărți și manuscrise, instrumente, etc. fie ca obiecte individuale fie ca parte a unor colecții.
- Astăzi, orașe, patrimoniu subacvatic și mediul înconjurător sunt considerate parte a patrimoniului cultural acolo unde comunitățile se identifică cu peisajul natural.

Toate acestea constituie **Patrimoniul Cultural Material**.

CE ESTE PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL?

- Patrimoniul cultural nu se limitează la obiecte materiale ci conține și **elemente imateriale**:
 - ✓ Tradiții
 - ✓ Istorie orală
 - ✓ Artele spectacolului
 - ✓ Practici sociale
 - ✓ Evenimente festive
 - ✓ Meșteșuguri tradiționale
 - ✓ Reprezentații
 - ✓ Ritualuri
 - ✓ Cunoștințe și practici în legătură cu natura și universul
 - ✓ Cunoștințe și aptitudini transmise de la o generație la alta într-o comunitate.

Patrimoniul Cultural Imaterial

CE ESTE PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL?

Patrimoniul cultural imaterial:

- Practicile, reprezentările, expresiile, cunoștințele, abilitățile (inclusiv instrumente, obiecte, artefacte, spații culturale) pe care comunitățile, grupurile și indivizii le recunosc ca parte a patrimoniului lor cultural.
- Tradițiile, melodiile și cântecele, teatrul, dansurile, procesiunile religioase, carnavali, șoimărit, tradițiile țesutului, teatru de umbre, dieta mediteraneană, etc.

Astfel, **Patrimoniul Cultural Imaterial** este considerat a fi parte a patrimoniului cultural al unui loc și cuprinde bogăția intelectuală non-fizică, precum folclor, obiceiuri, credințe, tradiții, cunoștințe și limbă.

Convenția pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial, UNESCO, 2003

DE CE ESTE IMPORTANT PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL?

- UNESCO: Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, fondată în 1954, a adoptat convenții internaționale pentru protejarea patrimoniului cultural, a înțelegerilor interculturale în același timp cu sublinierea importanței cooperării internaționale.
- Patrimoniul cultural imaterial nu este important doar pentru manifestările culturale în sine, ci și pentru bogăția de cunoștințe și abilități transmise de la o generație la cealaltă.
- Importanța socială și economică a patrimoniului cultural intangibil este relevantă pentru grupurile minoritare și pentru grupurile sociale dominante într-o comunitate.

ȚESUTUL – UN PATRIMONIU CULTURAL IMATERIAL

- Arat țesutului are o istorie lungă de-a lungul secolelor.
- În Antichitate:
 - ✓ Epopeile lui Homer: țesutul la război este legat de femei, în timp ce țesutul metaforic al gândurilor sau al intrigilor și capcanelor este legat de bărbați.
 - ✓ Lysistrata lui Aristofan: țesutul este asociat cu politica: *“Așa cum spălăm lâna de oaie, tot așa vom spăla mizeria din stat, ne vom descotorosi de oamenii răi prin bătaie, îi vom strânge la un loc pe toți cei care au ceva de oferit orașului, fie ei străini sau locali, vom lega ața într-un mare ghem și vom țese o frânghie pentru municipalitate”*.

ȚESUTUL – UN PATRIMONIU CULTURAL IMATERIAL

- Torsului și țesutului li s-au atribuit multe conotații simbolice:
 - ✓ Mișcarea continuă și circulară a torsului a fost asociată cu mișcarea universului și cu destinul oamenilor,
 - ✓ Țesutul a fost asociat cu mecanismele mișcării umane, dar și cu împăcarea și pacea.
- În Grecia Antică, în special zeii și femeile nobile țeseau.
- Atena (Athena - Ergane) a fost zeița care a inventat țesutul și care i-a învățat pe muritori tehnica acestuia.
- În timpul Panathenea, marele festival atenian, fetele din oraș trebuiau să țeasă un vâl pentru zeița Atena, pentru a arăta recunoștința cetățenilor.

POVEȘTI DESPRE ȚESUT DIN MITOLOGIA GREACĂ...

1. Cele trei ursitoare
2. Atena și Arachne
3. Penelopa Regina Itacăi
4. Firul Ariadnei

1. CELE TREI URSITOARE

- Ursitoarele (Moire) sunt un grup de trei zeițe ce țes și care stabilesc destinul fiecărui muritor la naștere.
- Cele trei Ursitoare, Clotho (cea care toarce), Lachesis (cea care alocă) și Atropos (cea inflexibilă), aveau puteri mari și nici chiar Zeus nu putea să schimbe ceea ce au ursit ele.
- Portretizate frecvent ca trei femei ce torc, fiecare ursitoare avea o altă sarcină:
 - ✓ Clotho torcea firul vieții
 - ✓ Lachesis măsura lungimea firului
 - ✓ Atropos tăia firul cu foarfeca
- În artele vizuale, Ursitoarele erau de obicei prezentate ca femei frumoase care țeseau sau legau firul. Însă, în literatură sunt prezentate ca bătrâne și urâte.

https://www.greekmythology.com/Other_Gods/The_Fates/the_fates.html

Clotho toarce firul vieții
Lachesis măsoară firul
Atropos taie firul cu foarfeca

2. ATENA ȘI ARACHNE

- Arachne era o femeie tânără și o țesătoare minunată.
- Era foarte pricepută în țesutul tapiseriilor și al covoarelor multicolore și oamenii admirau ceea ce făcea ea la războiul de țesut. În cele din urmă aceasta a început să se laude și să se mândrească cu talentul ei.
- Sătenii spuneau de multe ori că a primit acest talent de la zeița Atena, cea care a inventat țesutul, dar Arachne pretindea că ea a învățat singură și că era o țesătoare mai bună decât Atena.

The Arachne story: Greek women weaving at a warp-weighted loom – Athens, 500s BC

<https://quatr.us/greeks/arachne-athena-greek-mythology.htm>

<https://www.skyloomweavers.com/blogs/news/the-weaving-contest>

2 ATENA ȘI ARACHNE

- Atena a urmărit-o pe Arachne din tronul său de pe muntele Olimp și a decis să o viziteze. S-a deghizat în bătrână și a mers la Arachne.
- Arachne i-a spus bătrânei că este cea mai bună țesătoare din lume, chiar mai bună decât Atena și că nu își va cere scuze zeiței pentru afirmația aceasta.
- Bătrâna, înfuriată, s-a transformat înapoi în zeiță și a provocat-o pe Arachne la un concurs de țesut.

Minerva & Arachne, [René-Antoine Houasse](#), 1706

<https://en.wikipedia.org/wiki/Arachne>

2. ATENA ȘI ARACHNE

- Atena a țesut imagini minunate cu zei și zeițe săvârșind acte eroice.
- Arachne a țesut și ea imagini cu zei dar i-a portretizat ca fiind nervoși și nebuni.
- Atena a fost înfuriată de felul în care Arachne a portretizat zeii și pentru că a realizat că abilitățile ei erau mai bune.
- Atena i-a spus lui Arachne că ea și copii ei vor fi pedepsiți pentru că au râs de zei și a transformat-o.
- Arachne a devenit primul păianjen din lume în timp ce Atena îi spunea că din aceea zi înainte aceasta va țese toată ziua, dar nimeni nu va observa talentul ei; din contră, oamenii vor distruge pânza delicată țesută, de fiecare dată când o vor vedea.

Athena & Arachne (Antonio Tempesta)

<https://www.wikiwand.com/en/Arachne>

3. PENELOPA REGINA ITACĂI

- Penelopa a fost soția credincioasă a regelui Odiseu, regina Itacăi (o insulă în Marea Ionică, Grecia).
- Odiseu a plecat pentru a participa la Războiul Troian ce a ținut zece ani și i-au trebuit încă zece ani pentru a reveni acasă.
- Atunci când a ajuns în Itaca, s-a deghizat în cerșetor pentru a verifica dacă soția lui i-a rămas fidelă.

<https://penelope.hypotheses.org/79>

<https://www.greekmythology.com/Myths/Mortals/Penelope/penelope.html>

3. PENELOPA REGINA ITACĂI

- Între timp, Penelopa a reușit să țină la distanță toți pețitorii spunându-le că va alege unul atunci când va fi terminat giulgiul funerar pentru socrul său Laertes.
- Penelopa țesea giulgiul în timpul zilei iar noaptea desfăcea tot ceea ce țesuse ziua.
- Una dintre servitoarele ei i-a divulgat secretul și Penelopa a fost obligată să aleagă un soț nou, pentru că toată lumea considera că Odiseu este mort.
- Ea a spus că îl va lua în căsătorie pe cel care va fi capabil să tragă cu arcul lui Odiseu, o săgeată care să străpungă douăsprezece topoare, o sarcină pe care doar soțul ei era capabil să o îndeplinească.
- Așa cum era de așteptat, nici un pețitor nu a reușit să îndeplinească sarcina. Odiseu deghizat a întrebat dacă poate concura și el și după ce a avut succes a omorât toți pețitorii cu ajutorul zeiței Atena și a fiului său Telemah.

"Penelope Unraveling Her Work at Night", 1886
Dora Wheeler American

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/16951>

4. FIRUL ARIADNEI

- Ariadna era fiica lui Minos, regele Cretei și nepoata zeului Soare, Helios din partea mamei.
- Ca răzbunare pentru moartea fiului său în timpul jocurilor atletice organizate de atenieni, regele Minos a asediat Atena și a câștigat războiul.
- A cerut ca în fiecare an șapte băieți și șapte fete din nobilime să fie trimiși în Creta, ca sacrificiu în Labirintul de sub palatul său, unde trăia Minotaurul, o creatură jumătate taur jumătate om.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Ariadne>

<https://www.greekmythology.com/Myths/Mortals/Ariadne/ariadne.html>

4. FIRUL ARIADNEI

- Într-un an Tezeu, fiul regelui atenian Egeu, s-a oferit voluntar între cei paisprezece tineri trimiși în Creta, pentru a-l ucide pe Minotaur și pentru a opri sacrificiile.
- Atunci când corabia din Atena a ajuns în Creta, Ariadna s-a îndrăgostit de Tezeu și s-a hotărât să-l ajute.
- I-a dat acestuia o sabie pentru a se lupta cu Minotaurul și un ghem de ață vișinie. Ariadna l-a sfătuit pe Tezeu să lege un capăt al aței la intrarea în Labirint și să lase restul de ață să se desfășoare în timp ce el se afundă pe cărările întortocheate și ramificate. Astfel va putea să scape după uciderea Minotaurului, să se întoarcă la intrare unde Ariadna îl va aștepta.
- Firul Ariadnei este un fir cu legături divine, este firul care poartă oamenii acasă.

Theseus, about to enter the Labyrinth, holds Ariadne's thread in his hand. 4503: France, debut de XIXe siècle: Ariane et Thésée. Musée des beaux arts, Rouen.

<http://www.maicar.com/GML/Ariadne.html>

ȚESUTUL ÎN EPOCA BIZANTINĂ

- În anii Imperiului Bizantin, războaiele de țesut puteau fi găsite în fiecare casă și erau folosite atât de bărbați cât și de femei.
- Arta țesutului a fost întotdeauna transmisă de la o generație la cealaltă.
- Modelele puteau fi tradiționale, dar țesătorii de multe ori au dezvoltat modele personale și au contribuit la inovația tradiției.
- Mai apoi, multe femei au fost implicate profesional în țesut.

ȚESUTUL ÎN EPOCA BIZANTINĂ

Constantinopolul a fost primul centru important pentru țesutul cu mătase în Europa. Mătasea a fost una dintre cele mai importante mărfuri din economia bizantină, folosită de stat ca mijloc de plată și în diplomație.

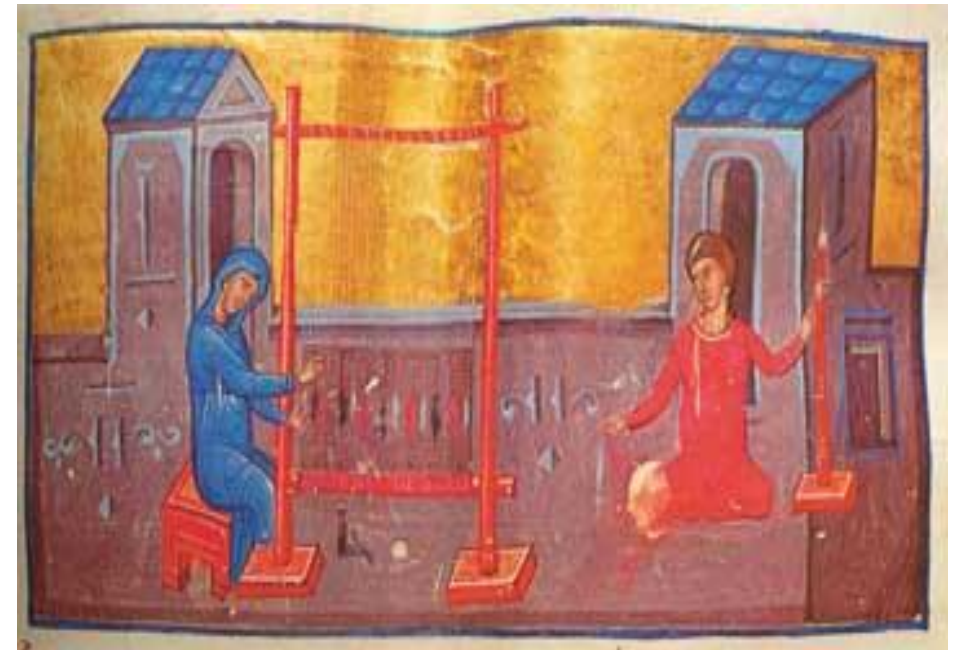
Atelierele bizantine au fost de asemenea recunoscute pentru tapiseriile țesute cu modele care de multe ori includeau scene figurative. Scene religioase brodate au fost de asemenea folosite pentru veșminte și carpete.

ΤΕΣΤΟΥΛ ΙΝ ΕΠΟΧΑ ΒΙΖΑΝΤΙΝΑ

De-a lungul anilor țesutul a îndeplinit mai multe roluri:

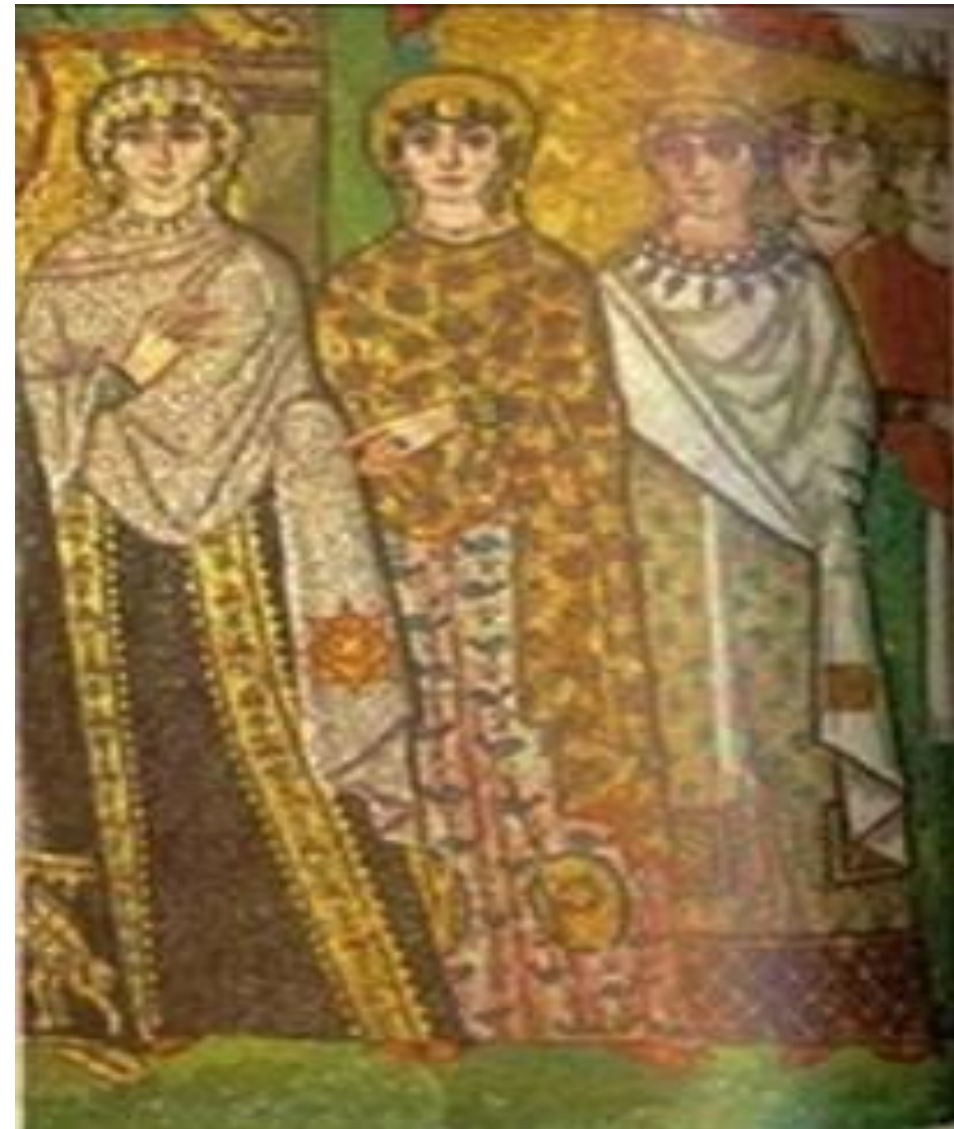
- ❖ a asigurat carpetele, așternuturile, păturile, cearceafurile, fețele de masă, perdelele, pernele și hainele pentru familie.
- ❖ a asigurat decorarea casei
- ❖ asigura zestrea fetelor tinere
- ❖ oferea un venit suplimentar pentru familie
- ❖ oferea un spațiu de creație unde femeile puteau să își exprime emoțiile prin modele
- ❖ a ajutat la comunicarea și continuitatea identității culturale tradiționale

ȚESUTUL ÎN EPOCA BIZANTINĂ

În 1147, în timpul celei de a Doua Cruciade, Roger al II-lea al Siciliei a atacat Corintul și Teba, două centre importante de producție a mătăsii ale Bizanțului și a capturat țesători și echipament creând propriile ateliere de mătase în Palermo și Calabria.

După asedierea Constantinopolului în 1204 de către forțele Cruciadei a IV-a (1202-1204) și stabilirea Imperiului Latin (1204-1261) și a altor state „Latine” din teritoriile bizantine, industria mătăsii din această zonă s-a contractat.

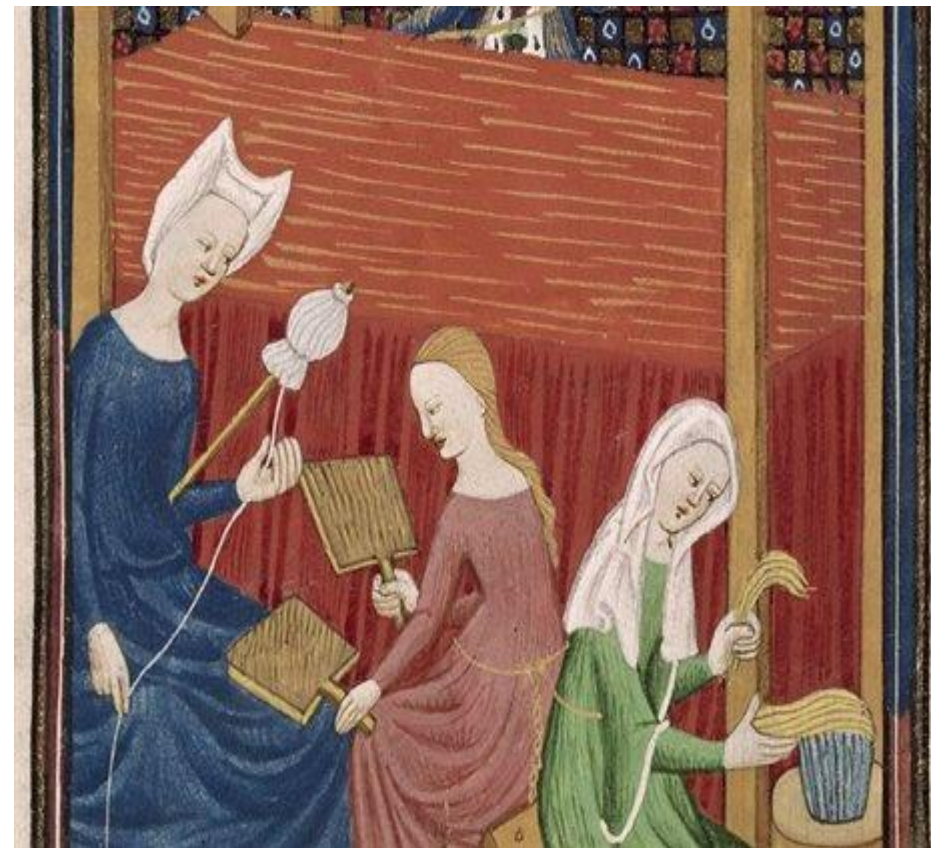

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE ÎN EUROPA

Producția de textile, inclusiv a celor destinate zestre, a fost practică secole la rând la nivel mondial de toate clasele sociale.

„Depozitul” gospodăresc demonstra statutul social și economic al gospodăriei.

Producția textilelor pentru zestre revenea adesea fetelor și femeilor tinere care se străduiau cu sârguință să acumuleze această rezervă de obiecte pentru trusoul lor și cu care după nuntă „îmbrăcau” viitoarea gospodărie.

POVEȘTI DESPRE ȚESUT

În folclorul european de mai târziu, țesutul și-a păstrat legătura cu magia și multe basme era asociate cu torsul și țesutul...

FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ

A fost odată ca niciodată un rege și o regină care își doreau mult un copil. Într-o zi, în timp ce regina se scălda într-un râu, un broscoi a ieșit din apă și i-a spus, „Dorința ta se va împlini. Înainte de trecerea anului, vei aduce pe lume o fată”.

Copila era atât de frumoasă încât regele nu își putea scunde fericirea. Acesta vroia să sărbătorească și astfel și-a invitat toți prietenii. A invitat și zânele pentru a-i face urări copilei. Erau 13 zâne în tărâmul acela dar regele avea doar 12 farfurii de aur de pe care să mănânce acestea și astfel o zână nu a putut fi invitată. Niciunul dintre oaspeți nu a fost supărat de acest lucru, pentru că a treisprezecea zână era rea și răutăcioasă.

Un festin minunat a avut loc și când se apropia de final, fiecare dintre zâne i-au prezentat copilei câte un cadou fermecat. O zână i-a dat virtute, alta frumusețe, a treia bogăție și așa mai departe, tot ceea ce și-ar putea dori cineva. După ce 11 zâne și-au prezentat darurile a apărut cea de a 13-a. Aceasta era nervoasă și a avut să își arate ura pentru faptul că nu a fost invitată la festin. Fără ezitare aceasta a strigat:

“Când va face 15 ani, Prințesa se va înțepa cu un fus și va muri!”

Apoi fără să mai spună ceva, se întoarse și plecă din sala de bal.

FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ

Oaspeții au fost îngroziți de cele întâmplătoare iar regina căzu pe jos și izbucni în plâns, dar cea de-a 12-a zână care nu apucase să își ofere darul a venit în față încet. Magia ei nu putea înlătura blestemul, dar îl putea îmbuna și astfel spuse,

„Fiica voastră nu va muri, în schimb va dormi 100 de ani.”

Cu anii, promisiunile zânelor se adevărașeră una câte una. Prințesa crescuse și deveni modestă, bună și inteligentă. Oricine o vedea o iubea.

Regele și regina erau hotărâți să împiedice blestemul aruncat asupra Prințesei de zâna răutăcioasă și au poruncit ca toate fusele din regat să fie distruse. Nimeni din regat nu avea voie să îi spună Prințesei despre blestemul aruncat asupra ei pentru că nu doreau să o îngrijoreze sau să o întristeze.

FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ

În dimineața zile în care împlinea 15 ani, Prințesa se trezi devreme. Era nerăbdătoare! Pentru că era încă devreme, aceasta se plimbă prin palat, uitându-se în camere și săli așa cum vroia și în cele din urmă ajunse la un turn vechi. Aceasta a urcat pe scara îngustă, șerpuitoare și a ajuns la o ușă mică.

O cheie ruginită ieșea din încuietoare și când aceasta o atinse, ușa se deschise larg. Într-o cameră mică stătea o bătrână cu un fus ocupată cu torsul inului. Bătrâna era surdă și nu auzise porunca Regelui să distrugă toate fusele.

„Bună dimineața“, spuse Prințesa. „Ce faceți?”

„Torc,” răspunse bătrâna.

„Ce este acel lucru care se învârte în cerc?” întrebă Prințesa luând fusul și încercând să-l răsucească.

Dar atinse puțin fusul când acesta o înțepă în deget. Atunci aceasta căzu pe patul din apropierea ei și adormi adânc.

FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ

Regele, Regina și servitorii își încep activitățile zilnice când deodată adorm și ei. Caii adorm în grajd, câinii în curte, porumbeii pe acoperiș și muștele pe perete. Chiar și focul din vatră a înțepenit și a adormit. Vântul se potoli iar nici o frunză din pomii din fața castelului nu se mai mișcă.

În jurul castelului a început să crească un gard viu de trandafiri sălbatici. Cu fiecare an acesta creștea mai înalt până când în cele din urmă nu se mai vedea nimic din castelul adormit.

Există o legendă în ținut despre Frumoasa din Pădurea Adormită, cum era numită fiica Regelui, și din timp în timp, Prinți veneau și încercau să pătrundă prin gardul viu în castel. Dar asta era imposibil din cauza spinilor, care păreau vii și îi prindeau fără a le mai da drumul.

FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ

După mulți ani, un Prinț, se reîntoarce în ținut și auzi povestea castelului ascuns și a frumoasei Prințese care dormea de 100 de ani de la un bătrân. A auzit și despre toți prinții care au încercat să pătrundă prin gardul viu dar care nu au reușit acest lucru, mulți dintre ei găsindu-și sfârșitul în acel gard viu.

Tânărul prinț spuse, "Nu îmi este frică. Trebuie să merg să o văd pe această Frumoasă din Pădurea Adormită"

Bătrânul a încercat să îl convingă să nu meargă, dar Prințul nu a vrut să asculte.

Cei 100 de ani au ajuns la final. Atunci când Prințul se apropie de gardul viu acesta era plin de trandafiri înfloriți. Arbuștii i-au făcut loc din proprie voință și l-au lăsat să treacă nevătămat.

În curte, Prințul văzu caii și câinii dormind. Pe acoperi stăteau porumbeii cu capetele sub aripă. Când intră în castel, muștele dormeau pe perete și servitorii în săli. În apropierea tronului Regele și Regina, dormeau liniștiți unul lângă celălalt. În bucătărie, bucătarul, ajutorul său și doamna de la bucătărie dormeau cu capetele pe masă.

Prințul merse mai departe. Totul era atât de liniștit încât își putea auzi propria respirație. În cele din urmă ajunse la turn și deschise ușa cea mică de la camera unde dormea Prințesa. Acolo aceasta dormea, atât de frumoasă încât acesta nu își putea lua ochii de la ea. Îngenunche lângă ea și o sărută. La atingerea acestuia, Frumoasa Prințesă deschise ochii și îi zâmbi.

În tot castelul, toată lumea și toate lucrurile se treziră și se uitau uni la alți cu ochi mirați. În decurs de o lună, Prințul și Frumoasa din Pădurea Adormită se căsătoriră și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.

RUMPELSTILTSKIN (FRAȚII GRIMM)

A fost odată ca niciodată, un morar sărac ce avea o fiică frumoasă. Într-o zi, vrând să-l impresioneze pe rege morarul îi spuse: „Am o fiică ce poate toarce paie și să le transforme în aur”.

Regele îi spuse morarului: „Dacă fiica ta este atât de prețioasă precum spui, adu-o la castel mâine”.

A doua zi, regele o duse pe fată într-o cameră plină cu paie. I-a dat o roată de tors și i-a spus: „Treci la treabă acum/ Toarce toată noaptea și dacă până mâine nu ai transformat paie în aur o să mori!” Regele încuie ușa și plecă.

RUMPELSTILTSKIN (FRAȚII GRIMM)

Biata fată a morarului nu știa ce să facă. Nu avea nici o idee cum să transforme paiele în aur. Îi era foarte frică și începu să plângă. Deodată, ușa se deschise și în cameră intră un om mic.

„Bună seara. De ce plângi?” întrebă acesta.

„Oh!” răspunse fata. „Trebuie să transform paiele astea în aur și nu știu cum să fac asta.”

Omul mic spuse: „Ce îmi dai dacă torc pentru tine?”

„Lanțul meu” spuse fata.

Bărbatul luă lanțul, se așeză în fața roții de tors și până dimineața toarse toate paiele și toate bobinele erau pline cu aur.

RUMPELSTILTSKIN (FRAȚII GRIMM)

La răsărit, când regele intră în cameră și văzu aurul deveni dornic de mai mult aur. O duse pe fata morarului într-o cameră mai mare plină cu paie și îi porunci să le toarcă peste noapte dacă ține la viața ei. Fata nu știa ce să facă și începu să plângă. Din nou ușa se deschise și în momentul în care bărbatul intră în cameră, acesta spuse: „Ce îmi vei da dacă torc paiele astea pentru tine?”

„Inelul de pe degetul meu”, răspunse fata.

Bărbatul luă inelul și începu să toarcă la roată. Până dimineața, acesta toarse paiele în fire de aur strălucitor. Regele era foarte bucuros dar dorea și mai mult aur. Astfel, duse fata morarului într-o cameră și mai mare și îi spuse: „În seara asta trebuie să torci și astea. Dacă reușești o să devii soția mea.”

RUMPELSTILTSKIN (FRAȚII GRIMM)

Atunci fata rămase singură, bărbatul mic se întoarse: „Ce îmi vei da de data asta dacă torc pentru tine?

„Nu am nimic să îți mai dau.” răspunse fata.

„Atunci promite-mi primul copil, după ce devii regină”.

Neștiind ce altceva să facă, fata morarului îi făgădui bărbatului ceea ce își dorea acesta. În schimb, acesta din nou toarse paie în fir de aur. Dimineața. Regele anunță căsătoria sa cu frumoasa fată a morarului și astfel aceasta deveni regină.

Un an mai târziu aceasta aduse pe lume o fată frumoasă. Uitase complet de bărbatul cel mic când deodată acesta apărură în cameră și spuse: „Acum dă-mi ce mi-ai promis!”.

RUMPELSTILTSKIN (FRAȚII GRIMM)

Regina îi oferi bărbatului toată bogăția din regat, dacă o lasă să-și păstreze copilul, dar bărbatul o refuză.

Din moment ce regina plângea, bărbatului i se făcuse milă de ea și spuse: „Mă voi întoarce în trei zile. Dacă până atunci îmi poți spune numele meu, o să poți să îți păstrezi copilul.”

Regina petrecu toată noaptea gândindu-se la toate numele pe care le auzise vreodată. Dimineața, trimise un mesager în ținut să afle și alte nume și când bărbatul se întoarce în seara aceea, regina îi spuse toate numele pe care le știa. După fiecare nume rostit, bărbatul spunea „Acesta nu este numele meu.”

În a doua zi regina întrebase în ținutul vecin ce nume au oamenii. Recită cele mai neobișnuite și curioase nume în seara aceea, dar răspunsul bărbatului era întotdeauna același: „Acesta nu e numele meu!”

A treia zi, mesagerul se întoarce și spuse, „Nu am găsit un alt nume, dar când m-am apropiat de un munte înalt, în pădure am zărit o casă mică. Un foc ardea în fața casei și un om mic sărea în jurul focului cântând:

Astăzi coc, mâine fac bere.
Apoi iau copilul reginei.
Este bine că nimeni nu știe,
Rumpelstiltskin este numele meu.

RUMPELSTILTSKIN (FRAȚII GRIMM)

Vă puteți imagina cât de fericită a fost regina când află numele. La scurt timp după aceea, bărbatul intră în cameră și spuse: „Deci, Doamnă Regină, care este numele meu?”

Prima dată aceasta întrebă, „Este Kunz numele tău?”

„Nu.”

„Este Heinz numele tău?”

„Nu.”

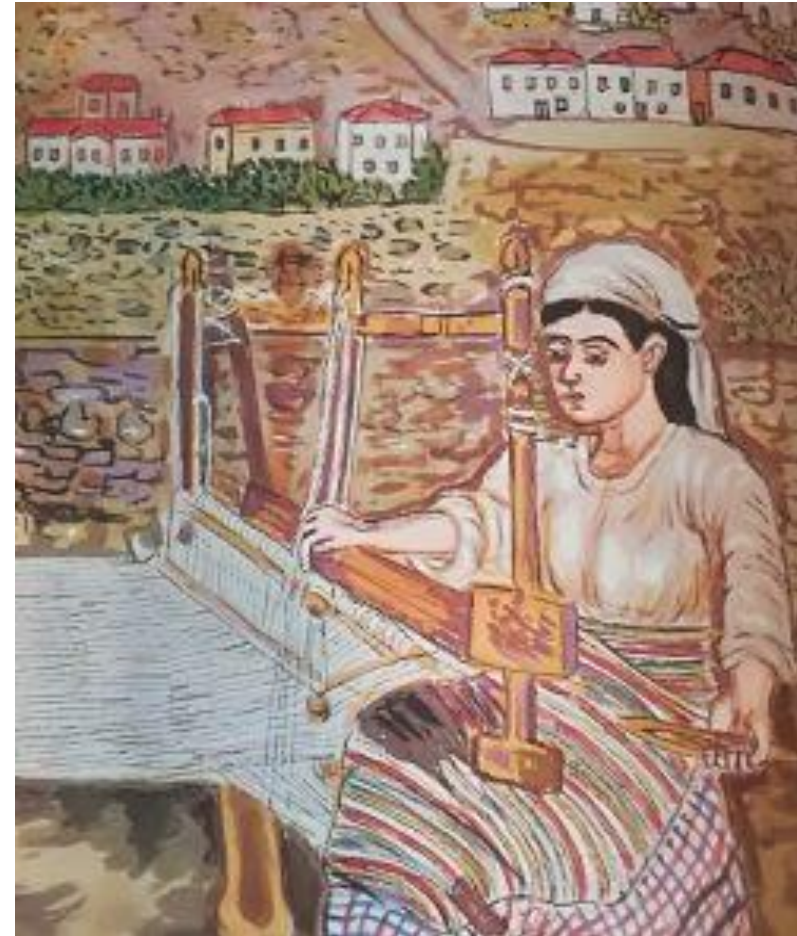
„Poate numele tău este Rumpelstiltskin?”

„Cum de știi asta? Cum de știi asta?” strigă mânios bărbatul. Bătu cu piciorul drept în pământ așa de tare încât făcu o gaură. Bărbatul căzu în groapă și dispăru pentru totdeauna.

Toată lumea trăi fericită până la adânci bătrâneți!

ȚESUTUL ȘI TRADIȚII DIN DIFERITE ȚĂRI (Grecia)

- De-a lungul secolelor, țesutul a înflorit în Grecia. Acest lucru s-a datorat și faptului că țara avea efective de animale dezvoltate, dar și culturi de bumbac, ceea ce furniza materia primă.
- În timpul secolelor al XVIII-lea și al XIX-lea, arta tradițională grecească a explodat. Țesutul a câștigat un loc important pentru populația Greciei. Oamenii țeseau acasă, dar apar de asemenea și primele ateliere specializate.

ΤΕΣΟΥΤΟ ΣΙ ΚΑΝΤΕΤΕΛΕ (Grecia)

- Sunt câteva cântece populare ce fac referire la războiul de țesut, la țesut și la munca depusă de fetele care țes.
- Sunt cântece populare ce descriu dificultățile țesătorilor:
„Broderia este sărbătoare și racheta este plimbare, dar țesutul la război este sclavie, o sclavie mult prea mare.
Încă de dimineață îmi curg lacrimile pe război, suveica e prea grea și mă dor degetele”. (Grecia)
- Alte cântece se refă la motivele și decorațiunile țesute:
„Colecționez toate stelele și luna de aur, le împrăști pe războiul meu de țesut și pe materialul meu. Mișcarea scaunului și bătutul pieptenului va aduce păsările pădurii și pescărușii mării.” (Grecia)
- Alte cântece narează eforturile fetelor pentru a-și face zestrea:
“Suveică, mișcă cât mai repede mătasea de aur, iubitul meu vine de Paști să găsească haine de aur”. (Grecia)

ȚESUTUL ȘI CÂNTECELE (Grecia)

Câteva exemple de cântece despre țesut și războiul de țesut:

Grecia:

Takou, takou, războiul de țesut: <https://www.youtube.com/watch?v=BYGi7rnJ9lg>

Războiul de aur: <https://www.youtube.com/watch?v=c5wmGTMY4M8>

Fată ce țese la război: <https://www.youtube.com/watch?v=Fok8U3GvUx0>

Dacă nu ști cum să țezi: <https://www.youtube.com/watch?v=0g3aMaBQCa0>

Războiul de țesut: <https://www.youtube.com/watch?v=9Qf2iERZYf8>

GHICITORI ȘI PROVERBE DESPRE ȚESUT (Grecia)

Ghicitoare:

Am o soră înaltă cu un dinte în capăt.

Ce este?

(fusul) (Grecia)

Proverbe:

— **Cine întreabă despre aște și tu răspunzi șase gheme?** Înseamnă: interviuri în conversația noastră. (Grecia)

— **Am devenit păr încâlcit.** Înseamnă: ne-am certat . (Grecia)

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România, MUZEUL ASTRA — MIRELA CREȚU)

România:

În Bucovina Maica Domnului este considerată protectoarea urzitului și mai ales a țesutului.

Se crede că pânza este a Maicii Domnului deoarece ea le-a dat-o oamenilor ca să aibă crijmă (bucată de pânză nouă în care nașa înfășoară copilul la botez, după ce este scos din cristelniță).

De asemenea se crede că Maica Domnului stă în genunchi lângă femeia care țese și o ajută până termină (se spune că atunci când scoți războiul din casă trebuie să măsoți pânza că Maica Domnului stă în genunchi până n-ai măsurat-o).

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România)

În tradiția satului românesc în Câșlegile Crăciunului, adică între Crăciun și începutul Postului Mare, se efectuau torsul și țesutul; în perioada Păresimilor (cele 40 de zile ale Postului Mare) se coseau iile ce urmau să fie purtate la sărbători. Trebuie să precizăm că ziua de Joia Mare (Joia din Săptămâna Patimilor) este termenul limită pentru finalizarea țesutului inului și cânepii. În acest interval sunt marcate două săptămâni – prima din postul Crăciunului și a doua din Postul Paștilor unde sunt interdicții de a toarce, urzi sau țese.

Lâna trebuia spălată până la Sfântul Gheorghe (23 aprilie) iar pânda trebuia albită până la Sfântul Ilie (20 iulie).

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România)

Zilele săptămânii

- Luni, începutul săptămânii, este o zi bună pentru orice început: tors, țesut, croit haine (cum îți merge luna îți merge toată săptămâna);
- Marți a urzit Dumnezeu pământul și de aceea țărăncile nu urzeau pânza, nu croiau și nu coseau haine;
- Miercurea este ziua Maicii Domnului, este o zi bună, cu spor și noroc;
- Joia este ziua Sfântului Nicolae, o zi norocoasă, bună pentru muncă;
- Vinerea este zi de post cu multe munci oprite; nu se torcea;
- Sâmbăta este ziua morților; nu este bine să începi nimic;
- Duminica este zi de rugăciune, este zi de sărbătoare când „se schimbă timpul”.

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România)

Marțolea

Este o ființă „necurată” care se arată în serile de marți și în prima noapte a lunii martie, când se crede că este ziua ei.

Se crede că Marțolea este o babă urâtă care vine din locuința ei de pe lumea cealaltă pentru a le pedepsi pe femeile care torc marți seara, uitând să cinstească ziua de miercuri.

Este periculoasă pentru fetele și femeile ce nu îi țin ziua lucrând. Celor care se apucă de tors în seara zilei de marți, Marțolea le aduce pe horn o mulțime de fuse pe care trebuie să le umple, iar din fir să-i țeară pânză și să-i coasă o haină până dimineața, dacă nu mor.

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România)

Joimărița

Este considerată slujnica Joi Mari din Săptămâna Mare.

Umblă prin sate să vadă dacă femeile au terminat de tors cânepa și de țesut pânza înaintea sfintei sărbători a Paștilor.

Joimărița are o găleată cu jar cu care umblă din casă în casă întrebând: „Câții, câții, tors-ai câții? Câții dacă n-ai torcat, mâinile ți le-am tocat!” Cânepa netoarsă îi răspunde din toate cotloanele casei, trădând-o pe gospodină. Atunci Joimărița arde mâinile celor leneșe și le arde câții.

Joimărița le dăruia celor harnice ouă roșii și cozonaci.

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România)

Caii lui Sântoader

Primăvara, nouă zile începând din ziua Sfântului Toader, satele sunt străbătute de *caii-lui-Sântoader* (sântoaderii).

Sunt șapte sau doisprezece, diferă numărul lor în funcție de zonă, arătând ca niște feciori frumoși și voinici.

De teama sântoderilor lucrul țăranilor se încurca. În zilele lor femeile se fereau să toarcă, să urzească, să țeasă sau să coasă.

- „A fost o dată o fată pe nume Cruciță. În Ajun de Sântoader aceasta se gândi: *Mă duc la vecina să torc niște cânepă pentru urzeala pentru cămașă*. Pe drum aceasta se întâlnește cu niște băieți frumoși care au convins-o să joace cu ei. Aceasta nu a mai ajuns la casa vecinei. Au găsit-o a doua zi în câmp rănită și cu mintea pierdută. Băieții aceia erau de fapt Caii lui Sântoader” (Ocoliș, județul Alba)

Ursitoarele

Ursitoarele vin a treia noapte după ce se naște un copil și îi hotărăsc destinul. Se crede că sunt trei surori – Ursitoarea/Torcătoarea, Soarta/Depănătoarea și Moartea/Curmătoarea. Cea mare ține în mână o furcă de tors cu care toarce firul vieții, cea mijlocie un fus cu care deapănă firul vieții și cea mică o foarfecă cu care hotărăște momentul morții.

Ca să le îmbuneze părinții le așteaptă cu masa gătită – 3 pâini, 3 pahare cu vin, miere, sare, ulei, busuioc, bani de aur sau de argint, caier de lână, o pânză nouă.

ȚESUTUL ȘI TRADIȚIILE DIN DIFERITE ȚĂRI (România)

Ciuma

Este închipuită ca o ființă îngrozitoare ce străbate satele și încearcă să intre în gospodării.

Pentru a împiedica Ciuma să intre în sat femeile trebuie să facă o cămașă până la miezul nopții. Ele se adunau mai multe într-o casă unde torceau, țeseau, croiau și coseau cămașa ce o dăruiau Ciumei în zori, agățată într-un par la marginea satului. Când o lăsau spuneau: „Cum ne-am îngrijit noi de tine să te îmbrăcăm, așa să te îngrijești și tu să nu calci în satul nostru!”

ȚESUTUL ȘI CÂNTECELE (România)

„Războiul” fiind treaba femeii sunt numeroase cântece care slăvesc această îndeletnicire, dar mai ales care le ironizează pe femeile mai puțin pricepute la țesut

Chiuitori ce se rostesc la jocurile de flăcăi:

„Pusei pânză / Când da frunza / Și-o tăiei de Sân Vasâi!/ Vai de mine ce făcui, / Că prea iute mă pripii! / Pe sulul de dinapoi, / O sută de lăturoi; / Pe sulul de dinainte, / Dracu le mai ține minte; / Printre ițe, printre spată / Paște-o iapă 'mpiedicată; / Printre ițe și fuscei, / Paște-o scroafă cu purcei.”

„Pân' ce țese-un cot de pânză, / Mânc'o vadră de brânză; / Și-o berbincioară de lapte, / Cât or duce opt în spate. / Țese-un lat / Și fuga-n pat; / Țese-un cot / Și fuga-n pod. / Tare-i bună gospodină, La covata cu făină / Și la podul cu slănină.”

ȚESUTUL ȘI CÂNTECELE INUL ȘI CĂMEȘA by Ion Creanga

Inul: – Știi tu, cameșă dragă, ce erai odată?

– Ce sa fiu? Eram ceea ce mă vezi: cameșă albă, cu care se îmbracă oamenii.

– Nu-i așa! Ai fost o sămânță, apoi o burueană, clatinată de vânt, ca toate buruienile: așa naltă, suptirea, tocmai de potriva mea; erai în cu floricica albastră, fata mea. Când ai fost crescut și copt, cum sunt eu acum, oamenii te-au smuls din pământ, te-au legat în fuioare, te-au pus copăcel și te-au lăsat la soare ca să te usuci. După aceea te-au culcat pe Țol și te-au bătut cu bețe, ca să-ți scoată sămânța; apoi bătut și stâlcit cum erai, te-au dus la balta și te-au pus în topitoare, unde-ai stat vro zece zile, ca să te topești, adecă să-ți putrezească hlujul. După asta, te-au scos și te-au pus iarăși la soare, ca să te usuci, răzămându-te de gardul pe care ești întinsă acum. Fiind uscat, te-au melițat, și hlujul tău s-a prefăcut în pozderie, iară cojița ta în fuior. Femeile apoi te-au răgilat, te-au periet și te-au făcut fuior frumos și moale ca mătașa; din fuior te-au făcut caier, te-au pus în furca și au început a toarce, prefăcându-te în tort sau ață. Tortul l-au depănat pe rășchitor, spre a-l face caleap; calepele s-au fert cu leșie, să se înălbească, apoi te-au pus pe vârtelniță, de pe care au început a le depăna pe mosoare cu letca; de pe mosoare te-au urzit pe urzoi, apoi te-au luat și te-au învălit pe sulul de dinapoi, punând vergele pintre paturi, ca să nu se hrențuiască urzală; și fuscei pintre rost, ca să nu se încâlcească natra. După asta te-au nevedit, trecându-te prin ițe și prin spată; și, cu ajutorul slobozitorului, al zăvorului și al lopățelei, te-au întins în stative, legându-te de sulul de dinainte, de unde se începe „gura pânzei”. Calepele lăsate pentru bățatura le-au depănat pe țevi cu socală; apoi, punând țăvile în suveica, au început a țese, adecă a trece bățatura pintre urzală cu ajutorul talpigilor, al scriptilor și al ițelor. Ca să se îndesască firele, bățatura se bate cu vătalele, între care e aşăzată spata. Și iaca așa te-au prefăcut în pânză. Când era cald afară și frumos, femeile te-au dus la baltă și te-au ghilit; apoi te-au fert cu leșie și iar te-au ghilit, până te-ai înălbit. Când erai alba cum trebuie, te-au uscat, te-au făcut valatuc, te-au croit și au făcut din tine ceea ce ești acum,

INUL ȘI CĂMEȘA

- Mică burueana, nu știu de unde-ai mai scos atâtea despre mine. Ei, dragă, poate nu știi că oamenii mai fac pânză și din sora noastră cânepa, și din fratele nostru bumbac, ba și din înghimpătoarea urzică mai fac un fel de pânză. Dar în fabrici se țes fel de fel de pânzeturi, mult mai ușor și în timp mult mai scurt.
- Bre! multe mai auzi!
- Mai așteaptă, ca n-am sfârșit încă. Din cămeșa sau rufa, peste câțva timp ai să te faci tearfă, din care se face scamă pentru bolnavii din spitale și pentru soldații răniți în bătălie. Apoi te caută, ca iarbă de leac, să facă la fabrică din tine hârtie.
- Mare minune mi-ai spus, dragă burueană, zise cămeșa. De-a fi așa, apoi toate lucrurile nu sunt ceea ce se văd, ci altăceva au fost odată, altăceva sunt acum și altăceva au să fie.
- Tocmai așa, soro! Gardul, pe care ești tu întinsa acum, a fost altădată pădure. Ce are să fie de-acum înainte? Mătasă, frunză de dud intrată în pantecele unor gândaci. Varul, ce-a fost mai înainte? Dar funiile și odgoanele? ș.a.

INUL ȘI CĂMEȘA

Femeile leneșe de la țara au cantecul acesta:

Puseiu pânză, când da frunza,

Ș-o gătiu în San-Vasii

Și-mi păru ca ma grăbiiu...

Și de lungă-i ca o pungă

Și de lată... toată-i spartă!

Pe sulul de dinapoi,

O sută de lătunoi,

Pe sulul de dinainte,

Cioprea le mai ține minte.

Pintre ițe și-ntre spată

Paște-o iapă deșălată;

Pintre ițe și fuscei

Paște-o scroafă cu purcei.

ACUL ȘI BAROSUL de Ion Creangă

Acul: Moșule, de ce ești zurbagiu? Te sfădești neconținut cu sora-ta nicovala, țipați și faceți larma, de-mi țiuie urechile. Eu lucrez toata ziua, și nime nu-mi aude gura.

– Iaca, mă! da de unde-ai ieșit, Păcală?

– De unde-am ieșit, de unde n-am ieșit, eu îți spun ca nu faci bine ceea ce faci.

– Na! vorba ceea: a ajuns oul mai cu minte decât găina. Măi băiete, trebuie să știi că din sfădălia noastră ai ieșit; ș-apoi tu ni cauți pricina?

– Mă rog, iertați-mă! ca dacă n-ar fi fost focul, foile, pleafura și omul care sa va facă să vă deie nume, ați fi rămas mult și bine în fundul pământului, ruginite ca vai de voi.

– Măsura-ți vorbele, băiete! Auzi, sora nicovala, cum ne rade acușorul?

– Aud, dar n-am gura sa-i răspund; și vad, dar trebuie sa rabd.

– Vorba ceea, soro: „Șede hârbu-n cale și rade de oale”. Mai pușchiule! Ia sa vedem, ce ai făcut tu mai mult decât noi?

ACUL ȘI BAROSUL

- Ce am făcut și ce fac, îndată Ț-oiu spune. Ca să nu lungesc vorba, hainele bărbătești și femeiești, din creștet până în tălpi, și alte nenumărate lucruri frumoase și scumpe, fără de mine nu se pot face. Mergi la croitor, intra în bordeiu, suie-te în palat, ai să mă găsești. Fetele mă pun în cutiuțe aurite, mă înfig în perinuțe de mătasă și îngrijesc de mine ca de un mare lucru.
- Da în stogul de fân nu vrei să te puie, mititelule?
- Nici în stogul de fân, dar nici trântit într-un ungher al ferăriei, ca tine. Ia spune-mi: te mai ie cineva în mână decât ferarul?
- Ia ascultă, te prea întreci cu șaga, piciule! Dacă șezi la cinste, și toți îngrijesc de tine, cum zici, de ce li împungi degetele?
- Da împung pească gura cel somnoros, pentru că voiesc să iasă din mână lui, prin ajutorul meu, multe lucruri folositoare și frumoase. Tu, pentru ce bați ferul cel culcat pe nicovală și ruginit ca și tine? Nu ca să faci din el lucruri mai bune și mai frumoase?

ACUL ȘI BAROSUL

- Măi ... da bun ești de gură!
- Și de gură, dar și de lucru.
- Ei bine, tu mi-ai înșirat verzi și uscate; ia stai să-ți spun și eu pe ale mele: toporul, barda, ciocanul, cleștele, vătraiul și nenumărate unelte și mașini de fer, unele de-o mărime uriașă, iar altele mici și bicisnice ca tine, pututu-s-au face până n-au trecut pintre nicovală și ilău? Casa, bisericile, corabia, puștile, tunurile și alte lucruri nenumarate, așa-i ca n-ar fi, de nu eram eu? Tu îmi spui de haine frumoase; eu Ț-oiu spune de casă, de sapă, de secere, de coasă și de plug. Tu îmi spui mai mult de frumos, eu Ț-oiu spune de cele neaparat trebuincioase.
- Mă faci sa te-apuc iar la scărmanat, moșule baros. Haine i-au trebuit omului întâi, căci nu era să umble cu pielea goală și desculț ca găștele.
- Te-ai încurcat cu socotelile, mai băiete. Ba de mâncare și casa i-a trebuit omului întâi ș-apoi haine frumoase, cum zici tu; cu rufe de ale tale îți ghiorăiesc mațele de foame. Ai auzit vorba ceea, ca „Golătatea încunjura, iar foamea da de-a dreptul”.

ACUL ȘI BAROSUL

- Măi! da ruginit mai ești!
- Ruginit cum sunt, eu v-am făcut și trebuie să ascultați de sfaturile mele.
- Așa este, dar te prea lauzi; las mai bine sa te laude alții. Și tu faci trebi bune, și eu; numai atata, că tu faci lucruri mai din topor, eu mai delicate; tu șezi totdeauna cu ferarul cel uns de cărbuni, iar eu șed cu croitorul și cu tot felul de persoane.
- Iar ai început, ghibirdic fudul și guraliu? Croitorul tău trebuie sa împungă mai mult de zece ori, până când ferarul meu mă ridică o dată; croitorul tău rupe alta dată pe zi câte zece ace; ferarul însa mă are pe viață, ba mă poate lasă și de zestre la copiii de copiii săi. Ș-apoi încă una: cine dintre acești doi meșteri e mai grebănos și mai gubav? Ferariul meu, ori croitoriul tău?
- Moșule! ești bătrân și multe mai știi; fie pe-a dumitale.
- Bine mititelule! la acum ai mai venit de-acasă. Zi mai bine că industria sau meșteșugurile, noi le-am adus în lume; că bogățiile cele mari, nouă se datoresc. Mi-ai zis ruginit și ți-ai zis cioplit; mie-mi pare bine ca strănepoții mei să fie mai ciopliți decât mine; cu timpul se cioplesc toate... Numai nu va fuduliți și nu uitați obârșia voastră, ca nu cumva să vă ciopliți prea tare și să rămâneți care fără urechi, care fără dinți, care fără gură, care fără zimți, adecă niște cioarse de nici o treabă. C-apoi atunci iarăși mi-ți ajunge drăguș la căuș, și sora-mea nicovala vă v-a ține în spate, iar eu vă voi bate pe ruda pe sămânță, ca să prindeți la minte.

Țesutul și cântecele (Albania)

Muzica populară albaneză este unul dintre cele mai de preț bunuri ale țării. Folclorul muzical are o viață activă chiar și astăzi. Muzica folclorică albaneză este extrem de bogată, bogăție exprimată prin existența muzicii vocale de la forma individuală la cea polifonică; în muzica cu instrumente tradiționale, muzică vocală și instrumentală; muzică de acompaniere a dansurilor tradiționale;etc. Folclorul muzical albanez își face viața într-o diviziune specifică, care este legată de formele de expresie muzicală și de principalele tipuri de instrumente folosite.

Râul Shkumbin ce străbate Albania, în afară de divizarea celor două dialecte principale ale țării, Gegë în nordul râului și Toska la sud de râu, este și o graniță naturală pentru clasificarea tipologiilor de muzică folclorică. La nord de Râul Shkumbin se află zona monodică a expresiei muzicale, acompaniată de gamele modice (diatonic sau cromatic) împreună cu instrumente specifice acestei zone precum lăuta și çiftelia. Între timp pentru zonele aflate la sud de Râul Shkumbin River, este caracteristic fenomenul de exprimare în izo-polifonie (polifonie cu Burdon) prin folosirea gamelor pentatonice și a instrumentelor specifice precum cimpoiul și bicula (flaut dublu).

Țesutul și cântecele (Albania)

Muzică tradițională cu instrumente tradiționale și țesut.

Țesutul și cântecele (Albania)

Sunt câteva cântece folclorice care fac referire la țesut și la strădania fetelor care au țesut, rochiile care au fost țesute.

Însă există și melodii populare doar pentru dansurile tradiționale care sunt dedicate torsului.

“**Dansul torsului**” este denumirea unui dans popular <https://www.youtube.com/watch?v=tfxCe6-ZrtE>

“**Păstori care merg pe coclauri**” este dedicat femeilor care lucrează ca băcițe, munca lor la tunsul oilor, torsul și țesutul. Această melodie este ilustrată și prin fotografii ale acestor femei https://www.youtube.com/watch?v=7hXnFgaj_kM

“**Ce brodezi Marigo?**”, această melodie prezintă o fată care brodează steagul albanez https://www.youtube.com/watch?v=f2Q_e0k8DNU

În partea de Literatură găsiți și alte link-uri către muzică populară albaneză ce prezintă fete care țes.

Ghicitori și proverbe despre țesut (Albania)

Proverbe:

- Bărbatul cu sacul și femeia cu acul pleacă la drum (Gjirokastra)
- Cine hrănește berbecii, tunde și lâna (Përmet)

Ghicitori:

- Nu este acul cel care țese, ci mâinile. (croitorul)
- Cal de oțel, coadă de in (ace și fire)
- Împletitul materialelor în război (țesători)
- Un dansator cu picior subțire de lemn dansează în luminiș, un tricot iese de la baza piciorului de oțel (mașină de cusut).

Surse bibliografice

Aikawa, N. (2004). An historical overview of the preparation of the UNESCO International Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. *Museum International*, 56(1-2), 137-149.

EOMMEX (Hellenic Organisation of Small – Medium Sized Enterprises and Handicraft) (1985/1987). Greek traditional patterns (series of books). Athens: EOMMEX. [in Greek]

Kurin, R. (2007). Safeguarding intangible cultural heritage: Key factors in implementing the 2003 Convention. *International Journal of Intangible Heritage*, 2(8), 9-20.

Kurin, R. (2004). Safeguarding Intangible Cultural Heritage in the 2003 UNESCO Convention: a critical appraisal. *Museum International*, 56(1-2), 66-77.

Smith, L., & Akagawa, N. (Eds.). (2008). *Intangible heritage*. Routledge.

Surse bibliografice

Bârlea, Ovidiu, *Brief encyclopedia of Romanian tales*, Scientific and encyclopedic Publishing House, Bucharest, 1976

Simion Florea Marian, *Romanian Mythology*, Paideia Publishing House, Bucharest, 2000

Olinescu ,Marcel, *Romanian Mythology*, Saeculum Publishing House I.O., Bucharest, 2001

Pamfile,Tudor, *Romanian Household Industry. Its past and present. Art and folk technique contributions*, Bucharest 1910

Pamfile, Tudor, *Romanian Mythology*, ALL Publishing House, Bucharest, 1997

Niculiță-Voronca, Elena, *Customs and beliefs of the Romanians*, vol. I-II, Saeculum Publishing House I.O., Bucharest, 1998

Știucă, Narcisa Alexandra, *Ethnological readings of traditional crafts (lecture)*, The University of Bucharest's Publishing House, Bucharest, 2012

Surse bibliografice

Albanian National Ensemble "Vallja e Devollit (Korçe)": https://youtu.be/KcSL_ppQv58

Tradaitional weding dance of Tirana: <https://www.youtube.com/watch?v=8JC0kEMu8w0>

Autochtonous dance of Tropoja - viti 1973.: <https://youtu.be/i4clhzZv9F0>

Group of Malesia e Madhe – Dance of swords: https://youtu.be/_EBIFOqnM_A

Dance of swords: <https://youtu.be/r4PZjUTu8w0>

<https://kristiosmani.wordpress.com/2014/11/21/vallet-shprehje-e-artit-te-trupit/>

https://sq.wikipedia.org/wiki/Muzika_shqiptare

<https://telegrafi.com/histori-e-shkurte-e-muzikes-shqiptare-thesari-ende-panjohur/>

<http://www.gazetatema.net/2017/05/16/fotot-veshje-popullore-shqiptare-ne-kartolinat-e-hershme/>

http://www.albanianart.net/costumes/index_al.html

<https://milibutka.blogspot.com/2017/06/m-o-t-i-ve-t-u-t-e-n-t-i-ke-tek-q-i-li.html>